

Individualita a identita

Myslím, že nemůžeme v přesném smyslu mluvit o individualitě každého kousku hmoty v ‚našem‘ světě. Slovo ‚individuum‘ znamená nedělitelný – je to přesná analogie řeckého ‚atomos‘ (je za tím přesvědčení, že v dělení – sekání, rozsekávání – každého kousku hmoty nemůžeme pokračovat donekonečna, ale že dojdeme až k těm nejmenším kouskům, které už dále rozseknout nelze). Podle výše zmíněného výkladu ‚kvantového momentu‘ tyto nejmenší částice nemají žádnou identitu, ale pouze ‚identikalitu‘, tj. že to jsou např. elektrony, ale ty že jsou navzájem dále neodlišitelné a tedy zaměnitelné. Nevím zatím, jak si ověřit, že je tento výklad považován za platný, ale rozpoznávám tam vážný nedostatek v tom, že třeba individuální živou bytost by bylo třeba charakterizovat – stejně jako nějakou hromadu – jako ‚identickou‘, a to bez rozlišení, že hromada nemá přece identitu, zatímco ona živá bytost ji má! Jak tedy můžeme od sebe odlišit skutečnost, že každá (jakákoli) hromada je jedinečná, ale přesto nemá identitu, zatímco každá rostlina nebo živočich nejsou jen jedinečné, ale jsou „jedním“, tj. celkem, jehož části jsou sice do jisté míry nahraditelná, aniž by tím však byla likvidována jejich identita jako jednoho organismu? Z hromady můžeme vždycky něco ubrat, aniž by se tím hromada stávala něčím jiným (jen docela maloučko, nic moc, ale v některých případech se může zříti, např. stát se lavinou), zatímco s organického těla nemůžeme některé části (orgány apod.) oddělit, aniž by to ohrozilo život toho těla, toho organismu. Čím se vlastně liší identita hromady od identity živého organismu? Hromada je seskupením svých složek bez jakékoli integrity, tj. bez jakéhokoli vztahu hromady k „sobě“ – hromada nemá žádné self, žádné „já“, žádný subjekt. Hromada nemá žádné „nitro“, které by ji vnitřně sjednocovalo – zatímco u každého organismu, u každá živé bytosti takové „nitro“ předpokládáme. A říkáme mu „subjekt“, nebo aspoň jej do nejužší souvislosti se subjektem dáváme. Identita vnější nemusí být ještě identitou niternou, kde jsou sice jednotlivé části nebo složky v jistých mezích nahraditelné, ale celek naproti tomu zůstává jedinečným a neopakovatelným (anebo uhyne).

(Písek, 190404-3.)